

Med högre växel mot osäker framtid

SVERIGES EKONOMI OCH BYGGANDE

Tillväxten i svensk ekonomi växade upp rejält under 2015. BNP-ökningen blev strax över 4 procent, vilket innebar en kraftig ökning jämfört med 2014, då tillväxten stannade på 2,3 procent.

En gradvis återhämtning av den globala ekonomin efter finanskrisen påverkade svensk export positivt, den svenska lågräntepolitiken gynnade inhemsk konsumtion och bidrog även till en större internationell efterfrågan på svenska varor och tjänster genom att den höll nere värdet på kronan.

Det finns utsikter för en fortsatt stark tillväxt i år och nästa år. Inte minst spelar en fallande arbetslöshet en viktig roll. Osäkerheten ökar dock alltmer när

det gäller förutsättningarna efter 2017. Bland frågetecknen finns världskonjunkturens läge, där valet i USA och Kinas tillväxt är jokrar i leken. På hemmaplan måste vi dämpa den ökade skuldsättningen bland hushållen, utan att privatkonsumtionen blir lidande. Till detta kan läggas oron för nya terrorattacker och obalanser i flera europeiska ekonomier, vilka kan drabba efterfrågan och investeringsviljan i vårt närområde.

Offentlig konsumtion lyfter tillväxten

Den internationella återhämtningen och den fortsatta låga räntenivån var två faktorer som inverkar positivt på Sveriges till-

Hushållens konsumtion och exporten ökade för andra året i rad med drygt 7 procent.

Jens Linderöth
analytiker, Industrifakta

växt 2015. Utöver att gynna hushållens konsumtion och exporten, fick de även positiva effekter på bruttoinvesteringarna, som för andra året i rad ökade med drygt 7 procent. Husbygget var ett exempel på investeringsområde som ökade och bostadsbygget, med flerbostadshusbygget i spetsen, svarade för den mest positiva tillväxten. En annan bidragande orsak till fjolårets starka tillväxt var ökningen av den offentliga konsumtionen, som en effekt av den kraftiga flyktinginvandringen.

Enligt bedömningar kommer offentlig konsumtion att växa ännu kraftigare i år, vilket hjälper till att lyfta BNP-ökningen. I motsatt riktning verkar bruttoinveste- ➤

Byggandet av flerbostadshus har lagt in en högre växel och kan bli en stark motor för Sveriges ekonomiska tillväxt framöver.

ringarna, där ökningstakten väntas bromsa in det närmaste året. Förutsättningarna för hushållens konsumtion ser fortsatt goda ut de närmaste två åren.

Räntenivån väntas inte justeras nämnvärt under perioden, oljepriserna är låga och arbetslösheten sjunker i snabb takt. Trots en osäker omvärldskonjunktur, går det att skönja en viss ljusning för svensk industri. En orsak till detta är den snabbt växande tjänsteexporten, där även företag med traditionell inriktning ökar sitt tjänsteinnehåll. Utvecklingen har även varit positiv inom branscher som läkemedels-, fordons- och skogsindustrin medan Kinas inbromsning har försvårat läget för både metall- och gruvindustrin.

Strukturella utmaningar

Utvecklingen ser således positiv ut på kort sikt, med starka tillväxtsiffror i år och nästa år. Det är emellertid en konjunkturtillväxt som tampas med ett antal strukturella utmaningar. En sådan är behovet av en fungerande arbetsmarknadsintegration av den stora grupp av flyktinginvandrare som kommit till Sverige den senaste tiden. Sker inte detta på ett tillfredsställande sätt, väntas BNP-tillväxten per capita sjunka kraftigt och på sikt ökar risken för negativa konsekvenser av en ökad polarisering i samhället. Det finns samtidigt en stark potential i situationen. Om integrationen lyckas väl, får Sverige ett växande konsumtions- och skatte-

underlag, vilket är viktigt med tanke på den växande gruppen äldre i samhället.

En annan utmaning är bristen på bostäder, som redan idag är ett stort problem för många ungdomar och studerande. Svårigheterna att hitta bostad i tillväxtregioner minskar möjligheterna för företag att rekrytera personal. Dessutom skapas inlåsningsbarrierer på bostadsmarknaden med kraftigt stigande bostadspriser och andra avarter i form av svarta hyreskontrakt och trångboddhet.

Flerbostadshusbyggandet har emellertid lagt in en högre växel och enligt en färsk enkät, gjord av Industrifakta, har de största kommunerna skruvat upp ambitionerna ytterligare för att få fram byggklar mark de närmaste åren.

Boverkets bostadsbehovsanalyser indikerar att det kommer att krävas i det närmaste ett nytt miljonprogram de kommande tio åren. Flerbostadshusbyggandet kan således bli en stark motor för Sveriges ekonomiska tillväxt framöver.

Rekryteringssvårigheterna och kapacitetsbristen i entreprenadledet kvarstår emellertid och kan fortsätta att sätta käppar i hjulet trots höga ambitioner från både kommuner och dess bostadsbolag.

Bygginvesteringarna bromsar in

Industrifakta släppte i mars i år årets första konjunkturrapport, Marknadstrender Bygg, som sammanfattar läget på byggmarknaden. 2015 påbörjades husbyggnadsprojekt till ett värde av

drygt 194 miljarder kronor, en volymökning med knappt 2 procent jämfört med 2014.

Av dessa investeringar svarade bostadsbyggandet för nästan hälften, medan övrig volym utgjordes av ny- och ombyggnad av privata och offentliga lokaler. Nybyggandet av småhus och flerbostadshus ökade kraftigt. Flerbostadshusbyggandet växte starkast med närmare 20 procent. Utvecklingen för privata och offentliga lokaler blev avsevärt sämre och totalt sett minskade volymen med 7 procent.

Industrifakta väntar en blygsam tillväxt på omkring 2 procent för den totala volymen påbörjade husbyggnadsprojekt i år. Ökningstakten för bostadsbyggandet spås bromsa in och lokalbyggandet väntas endast växa med ett par procent. Ett ansträngt kostnadsläge inom offentlig sektor samt omprioriteringar väntas leda till att bygginvesteringar skjuts fram något i tiden.

Industrins byggande väntas ta fart under nästa år när kapacitetsutnyttjandet börjar bli mer ansträngt. Starkast tillväxt väntas inom kontor och handel.

En låg räntenivå, en växande tjänstesektor och ett behov av mer handelsytor i tillväxtregioner bidrar till att locka kapital till lokalinvesteringar.

Kontaktperson

Jens Linderöth, Analytiker
jens.linderoth@industrifakta.se
0725-05 61 87

BYGGKERAMIKRÅDET

En garant för ordning och reda i byggkeramikbranschen

bygg
keramik
rådet

Intresset för kakel och klinker ökar, inte minst tack vare Byggkeramikrådet, som arbetar hårt och målmedvetet för att främja god användning av ett av världens äldsta byggmaterial.

MAGNUS JANSSON, VD
BYGGKERAMIKRÅDET

– Det är självklart mycket viktigt för en organisation som Byggkeramikrådet, BKR att följa konjunkturutvecklingen i byggbranschen och att ta pulsen på marknadssituationen för branschens egna produkter. Vi anser att Industrifakta är den seriösa och tunga aktören på marknaden då det gäller denna typ av uppdrag och ser Industrifakta som den självklara samarbetspartnern, säger Magnus Jansson, VD på BKR.

– BKR bildades 1989 av Plattsättarentreprenörernas Riksförening, PER och Kakelföreningen, KAF, och har till uppgift att leda den tekniska utvecklingen i branschen samt säkerställa ordning och reda och att regler följs bland anslutna entreprenörer och leverantörer.

– Syftet var att skapa en gemensam organisation som kunde leda den tekniska utvecklingen och ta tillvara kunskapen från både entreprenörer och leverantörer inom det snabbt växande byggkeramiska området.

– Idag är BKR den självklara auktoriteten när det gäller användandet av keramiska material, såväl i våtrum som i torra utrymmen. Byggkeramikrådets Branschregler för våtrum, BBV, är för keramiska konstruktioner i våtrum av hela

"Byggsverige" ansedda som riktlinjer för fackmässighet inom området.

– En mycket viktig del av Byggkeramikrådets verksamhet är utbildning. Vi utbildar plattsättningsentreprenörer, som önskar få behörighet att arbeta efter våra branschregler, försäkringsbolag, besiktningsmän, fastighetsmäklare och andra aktörer i byggbranschen.

– Via vår tekniska kommitté och i arbetsgrupper, som vi driver i samarbete med representanter för andra branschorganisationer, hanteras frågor av gemensamt intresse inom konstruktions- och applikationsteknik. Samarbetet leder även till framtagning av nya provningsmetoder, exempelvis för golvbrunnar och våtrumsskivor.

– Allt för att främja en god användning av ett av världens äldsta byggmaterial – lika naturligt, hållbart och vackert i framtiden som det varit under tusentals år.

– BKR, har sedan en tid ett samarbete med Industrifakta. Detta samarbete innebär att Industrifakta sammanställer marknadsstatistik och tar fram konjunkturrapporter som BKR sedan tillhandahåller ägarföreningarnas medlemsföretag,

Under ett antal år har Maskinentreprenörerna kunnat konstatera att deras bransch inte helt följer samma utveckling som industri- och byggbranschen i stort. För att få en bättre bild av utvecklingen såg de ett behov av att utöka sin marknadsbevakning och kontaktade därför Industrifakta.

Framtiden i sikte för Maskinentreprenörerna

– Att valet föll på Industrifakta som samarbetspartner kändes helt naturligt eftersom de kan branschen och har gedigen erfarenhet av konjunktur- och marknadsanalyser. De gav stort förtroende och var både lyhörda och flexibla för våra medlemmars behov, säger Hampe Mobärg, VD på Maskinentreprenörerna.

Maskinentreprenörerna är Sveriges ledande bransch- och arbetsgivarorganisation för maskinentreprenörer. Med sina ca 3 800 medlemsföretag som har närmare 16 000 medarbetare och mer än 20 000 anläggningsmaskiner, har de en tongivande roll i samhällsbyggandet. Under de senaste 40 åren finns det ingen väg, flygplats eller tunnel som har gjorts utan en stor insats från maskinentreprenörer.

Industrifaktas uppdrag består i att sammanställa MEKO, en konjunkturrapport som presenteras två gånger om året, vid midsommar och Lucia. I MEKO-rapporten analyseras tre fokusområden: nyinvesteringar inom VA-, anläggnings- och infrastrukturinvesteringar samt gruvindustrin

i Norrland. En underhållspanel bestående av aktörer inom VA-branschen ingår också i rapporten. Baserat på deras svar beräknas sex olika delindikatorer fram, som sedan vägs samman till Maskinentreprenörernas konfidensindikator, sk MEKO-värde, vilket ger ett mått på stämningens läget i branschen.

– Det här är första gången vi kan få en relativt samlad bild av hur vår bransch mår just nu och vart den är på väg. Maskinentreprenörernas konjunkturrapport är en viktig indikator för samhället i stort, även utanför branschen. Att vi också har möjlighet att publicera utvalda delar av rapporten i vår medlemstidning, och därigenom får ut informationen till våra medlemmar på ett effektivt sätt, är mycket uppskattat och vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete med Industrifakta.

Maskinentreprenörerna

HAMPE MOBÄRG, VD,
MASKINENTREPRENÖRERNA

LÅNG HET SOMMAR I EUROPA

Det politiska, liksom det ekonomiska systemet, baseras på förtroende. När detta blir en bristvara urholkas de mekanismer som stabiliserar våra samhällen och framtiden blir mer svåröversäglig. Sommaren 2016 kan bli en avgörande period för sammanhållning och ekonomisk utveckling inom Europa många år framåt.

I juni folkomröstas Storbritannien om sitt EU-medlemskap och både ett ja och ett nej kan leda till betydande politiska störningar. Samma månad är det nyval i Spanien, där man efter det senaste valet 2015 inte har lyckats få ett underlag för att bilda en ny regering. Samtidigt fortsätter arbetet för ett självständigt Katalonien, som splittrar landet ytterligare. Flyktingströmmarna verkar fortsätta att öka och trappa upp motsättningsarna mellan och inom EU-länderna liksom mellan EU och Turkiet. Grekland och Italien är hårt pressade av flyktingströmmarna och allt fler länder stänger sina gränser. Jag besökte nyligen Sverige och fick med blandade känslor uppleva dubbla passkontroller mellan flygplatsen i Köpenhamn och Malmö.

Utöver detta kan man förutse fortsatt politisk splittring i flera EU-länder genom växande extrempartier och allt svagare ställning för sittande regeringar, även i stora länder som Tyskland och Frankrike. I det senare, som är mitt eget nya hemland, kan högerextrema Front National bli det största partiet vid nästa års

presidentval, även om det är troligt att de franska väljarna liksom tidigare besinnar sig i andra valomgången. Ändå är det inte helt omöjligt att nästa franska president heter Marine LePen.

En färsk årlig mätning av franska folkets syn på sina politiker visar att nästan 90 procent av väljarna anser att dessa främst tillgodoser sina egna intressen och att det behövs en ny stark kraft, som kan återställa ordningen. Den nya rörelsen "Nuit debout" och kravallerna mot en ny arbetsmarknadslag bekräftar missnöjet.

Utvecklingen i Ungern, Polen, Österrike och flera andra länder tyder på att det inte handlar om enstaka företeelser, utan snarare om en politisk förtroendekris i breda befolkningslager. Många är oroliga för att Europa "importerar" konflikterna från Mellanöstern och att hårt pres-

sade regeringar inte ska klara av att hantera konsekvenserna.

I ett globalt perspektiv kan oron för utgången av det amerikanska presidentvalet underminera förtroendet för det politiska systemet och den amerikanska ekonomin. Samtidigt står Kina inför stora ekonomiska och politiska utmaningar liksom Ryssland och Brasilien. En ljuspunkt i Europa är Italien, där "Super Mario" genomfört snabba reformer av arbetsmarknad mm, men där det sköra och småskaliga banksystemet fortfarande kan välta skutan. Även i Frankrike finns det svagt positiva signaler det första kvartalet 2016 i form av en liten minskning av arbetslösheten och en något starkare ekonomisk tillväxt.

Även utan klimatförändringar, som för tillfället verkar ha skjutits på framtiden, kan vi vänta oss en lång het sommar. Kanske blir det inledningen till en period när det föds nya insikter och nya lösningar, när de gamla systemen inte längre fungerar.

Kontaktperson

Rolf Persson, Senior Advisor

Industrifakta välkomnar Jenny Ingelström!

"Vi är mycket glada över att få välkomna Jenny till Industrifakta och tror att hon kommer att bidra med god nationalekonomisk kunskap tillsammans med kreativitet och nytänkande" säger Industrifaktas VD Patrik Wikman.

Intresset för kvalificerade marknadsanalyser är stort och för att möta efterfrågan väljer Industrifakta att expandera och nyrekrytera Jenny Ingelström. Jenny har en masterexamen i nationalekonomi ifrån Lunds Universitet och kommer att förstärka gruppen med analytisk och statistisk kompetens samt med ett makroekonomiskt perspektiv.

Under tiden som student hade Jenny förtroendeuppdraget att arbeta som skribent på kårtidningen Nådiga Lundtan där hon bland annat producerade redaktionell text och utformade layout. Vid sidan om arbetet är Jenny en hängiven löpare och yogautövare och att springa ett maraton är nästa personliga mål. Närmast kommer Jenny från banksektorn och är sedan 1:a maj anställd hos Industrifakta som analytiker.

Kontakt

Jenny Ingelström, Analytiker
jenny.ingelstrom@industrifakta.se
0730-47 94 00

mynewsdesk

NYHETER FRÅN INDUSTRIFAKTA

Varje vecka på Mynewsdesk

Att öka kunskapen och intresset för vår bransch ser vi som en viktig del i vår verksamhet. Genom att varje vecka publicera en branschnyhet på Mynewsdesk och LinkedIn visar vi Industrifaktas breda kompetens och kunskap om vår bransch. Kan det dessutom bidra till att fler företag tar rätt beslut, grundat på en ökad kunskap, har vi kommit en bra bit på vägen i vår målsättning.

Kontakt, Magnus Johansson, Projektledare
magnus.johansson@industrifakta.se, 0768-17 18 18

FÖLJ OSS PÅ

INDUSTRIFAKTA

Detta nyhetsbrev utges av Industrifakta AB • Järnväggsgatan 11, 252 24 Helsingborg • Ansvarig utgivare: Patrik Wikman, tel 042-38 04 50, e-post: info@industrifakta.se, www.industrifakta.se • Produktion: Tomi Andersin. Copyright Industrifakta. Återgivning av innehållet tillåts med angivande av källan.